

ЗВІТ ПРО РОБОТУ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ (ІФСК) ЗА 2014 РІК

У 2014 році робота факультету спрямовувалася на виконання завдань оптимізації кадрової політики, міжнародної діяльності, забезпечення конкурентоспроможності на ринку освітніх і додаткових послуг кафедр і центрів, що функціонують при кафедрах, а також конкурентоспроможності випускників на ринку праці як у регіоні, так і за його межами. Значна увага приділялася іміджевим завданням формування образу СумДУ як соціально спрямованого вишу, орієнтованого на підтримку фізичної культури та спорту, виховної діяльності, розвитку талановитої, творчо обдарованої молоді.

У звіті звернемо увагу на показниках динаміки факультету й кафедр в освітньому, науковому, виховному процесах, а також ресурсному забезпеченні.

У структурі факультету, як і в минулому році, функціонує 6 кафедр, 4 із яких є загальноосвітніми, що впливає на специфіку їх роботи, посилює відповідальність факультету за акредитацію всього навчального закладу та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка в СумДУ. Дві кафедри є випусковими. Кафедра журналістики та філології готує бакалаврів за спеціальністю «Реклама і зв'язки з громадськістю», магістрів за спеціальністю «Медіакомунікації» та бакалаврів, спеціалістів, магістрів за спеціальністю «Журналістика». Інша випускова кафедра – теорії та практики перекладу – випускає бакалаврів, спеціалістів, магістрів за спеціальністю “Переклад”.

Тепер перейдемо до кадрового забезпечення навчального процесу. Це завдання на факультеті було й надалі залишається одним із пріоритетних.

I. Науково-педагогічний потенціал, підготовка науково-педагогічних кадрів

Випускові кафедри факультету очолюють доктори наук, професори О.Г.Ткаченко, С.О.Швачко., які є членами спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій. Професор Швачко С. О. є академіком Академії ВШ України, академіком Академії наук вищої освіти України. У структурі кафедри журналістики та філології з 2011 р. функціонує секція “Реклама і зв'язки з громадськістю”, яку очолює кандидат соціологічних наук, старший викладач кафедри журналістики та філології Я.В. Яненко.

У звітному році на факультеті працювало 102 штатних науково-педагогічних працівників (НПП), 59 із яких мають наукові ступені та вчені звання; із них 4 – доктори наук. На 5% збільшилась кількість НПП із науковими ступенями та вченими званнями. Водночас, цей показник на окремих кафедрах залишається нижчим за встановлені ДАК для акредитації ВНЗ за IV рівнем (60% для загальноосвітніх кафедр). Це кафедри іноземних мов, МППГ та ІМ. П'ять викладачів були членами наукових експертних комісій МОН України: кафедра ЖіФ – Ткаченко О.Г., Садівничий В.О., кафедра ТПП – Швачко С.О.,

кафедра ГФ – Кобякова І.К., кафедра МППГ – Звагельський В.Б.

Таблиця 1.1

Забезпечення навчального процесу науково-педагогічними працівниками з науковими ступенями та вченими званнями

Назва показника	Всього по факультету 2013/2014	Видавничі кафедри		Загальноосвітні кафедри			
		ТПП	Журн. та філол.	ФП	МППГ	Іноз. мов	ГФ
Загальна к-сть штатних НПП, 2013/2014 рр. <i>чол.</i>	105/102	7/7	14/16	17/15	22/20	27/27	18/17
К-сть штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями, 2013/2014 рр. <i>чол.</i>	55/59	6/7	11/14	15/13	8/8	7/6	8/10
К-сть НПП, які захистили дисертації в 2013/2014 рр., <i>чол.</i>	4/6	-/1	-/2	-/1	1/-	1/1	2/1
із них докторських дис., <i>чол.</i>	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
Частка штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями в 2014 р., %	57	100	82	87	40	22	59
Частка штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями в 2013 р., %	52	84	79	89	34	26	44
Частка штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями в 2012 р., %	52	100	83	87	38	23	47
Частка зростання рівня забезпеченості НПП з наук. ступенями та вч. званнями, 2012/2013 рр. %	-/+5	-16/+16	-4/+3	+2/-2	-4/+6	+3/-4	-3/+15

Помічаємо збільшення кількості науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями у співвідношення з загальною кількістю НПП на кафедрах.

Не можна не помітити зусилля кафедр збільшити рівень якісного кадрового забезпечення навчального процесу. У 2014 році майже на всіх кафедрах факультету захищено кандидатські дисертації: кафедра іноземних мов – Плохута Т.М., кафедра ЖіФ – Ковальова Т.В., Сипченко І.В., кафедра германської філології – Попова О.В., кафедра теорії та практики перекладу – Дорда В.О., кафедра ФП – Король С.М. На кафедрі МППГ не відбулося жодного захисту.

Розпочату в цьому напрямі роботу необхідно продовжувати. На 2015 рік плануються захисти дисертацій, побажаємо, щоб вони були успішними.

Таблиця 1.2

Захисти дисертацій у 2014 р.

Кафедри	ПІБ	Рівень дисертації	Частка штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями у 2014 р., %
ТПП	1. Дорда Віталій Олександрович	кандидатська	
ЖіФ	1. Ковальова Тетяна Вікторівна	кандидатська	
	2. Сипченко Інна Володимирівна	кандидатська	

ФП	1. Король Сергій Миколайович	кандидатська	
ГФ	1. Попова Олена Володимирівна	кандидатська	
МППГ	-	-	
Іноз. мов	1. Плохута Тетяна Миколаївна	кандидатська	
Всього:	6 осіб.	кандидатські	

Варто звернути увагу завідувачів кафедр та викладачів на те, що, не дивлячись на планування, вже вкотре не відбулися захисти докторських дисертацій Звагельського Віктора Борисовича – каф. МППГ, Артюха В'ячеслава Олексійовича – каф. ФП, кандидатської дисертацій Алексахіної Тетяни Олексіївни – каф. іноземної мови.

На кафедрах факультету постійно діють аспірантури із соціальної філософії, соціальних комунікацій, української мови та германських мов. Керівники аспірантур спрямовують свої зусилля на забезпечення набору, якісну підготовку та виконання плану захистів дисертацій.

Крім вже згаданого підвищення рівня НПП із науковими ступенями та вченими званнями, роботу факультету та кафедр із кадрового забезпечення у 2015 р. необхідно спрямовувати в таких напрямках:

- проведення рекламної кампанії зі вступу до постійно діючих аспірантур кафедр факультету за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, оскільки жителі міста та керівники структурних підрозділів інших ВНЗ часто не володіють інформацією про можливості підготовки кадрів;
- зростання кількості докторантів, аспірантів, направлених на навчання кафедрами факультету;
- організація навчання та стажування аспірантів і докторантів у провідних ВНЗ світу.

Замовлено на 2015 р. місця в аспірантуру та докторантуру, з яких 6 заявок – в докторантуру інших ВНЗ і 13 заявок – в аспірантуру (з яких 11 – в аспірантурі СумДУ, 2 місця – в аспірантуру інших ВНЗ). Всього підвищенням кваліфікації за рахунок захисту дисертацій планують займатися 19 осіб.

Однак при плануванні кадрової політики найменшу активність виявили кафедри, які відстають за показником НПП із науковими ступенями та вченими званнями: каф. іноземних мов (2 місця), МППГ (жодного замовленого місця).

Таблиця 1.3

Планування кадрової політики кафедрами факультету

Назва показника	Всього по ф-ту (2013/2014)	Випускові кафедри		Загальноосвітні кафедри			
		ТПП	Журн. та філол.	ФП	МППГ	Іноз. мов	ГФ
К-сть штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями, 2013/2014 рр. <i>чол.</i>	55/59	6/7	11/14	15/13	8/8	7/6	8/10
Частка штатних НПП із наук. ст. та вч. званнями, 2013/2014%	52/57	84/100	79/82	89/87	34/40	26/22	44/59
К-сть осіб, що навчаються в докторантурі, аспірантурі, є здобувачами, 2013/2014 рр., <i>чол.</i>	34/35	6*/5	9/15	9/9	2/1	2/4	7/1
із них, в очній і заочній аспірантурах, <i>чол.</i>	22/30	4/4	8/14	8/6	2/1	2/4	2/1
К-сть місць, замовлених в аспірантурі та докторантурі на 2015/16 н.р., <i>од.</i>	24/19	4/1	11/11	5/4	-/-	2/1	2/2
із них, в докторантурі, <i>од.</i>	9/6	1/-	3/3	4/2	-/-	-/-	1/1

Прим. * : знаходяться в академічній відпустці

Таблиця 1.4

Планування захистів дисертацій на 2015 р.

Кафедра	Докторські	Кандидатські	Всього:	Прим.
ТШП	-	-	-	
Журн. та філології	-	-	-	
ФП	Артюх Вячеслав Олексійович Купенко Олена Володимирівна	Ковбасюк Ганна Олександрівна	3	
ГФ	-	-	-	
МППГ	Звагельський Віктор Борисович	-	1	
Ін. мов	-	Алексахіна Тетяна Олексіївна Усенко Наталія Олександрівна	2	
Разом:	3	3	6	

Так виглядає план захистів дисертацій на 2015 р. Однак у зв'язку зі зволіканням окремих викладачів із захистами дисертацій, введенням нових вимог МОН України щодо публікацій за кордоном і у високореєтингових журналах, що обліковуються вебметричними базами даних, завідувачам кафедр необхідно вжити рішучих заходів щодо стимулювання захистів дисертацій: допомогти викладачам, які виходять на захист спланувати час, поради в пріоритетах, скласти графіки виконання необхідних завдань (наприклад, написання статей, їх опублікування в зарубіжних виданнях тощо), поставити терміни виконання.

Різними формами підготовки дисертаційних досліджень на факультеті охоплено 35 осіб: із них – 5 докторантів (2014 р. – 2), 30 аспірантів (2014 р. – 26), 2 здобувачів. Суттєво збільшилась кількість докторантів на факультеті, сподіваємося на захисти докторських дисертацій (протягом трьох років на факультеті не відбулося жодного захисту докторської дисертації).

Таблиця 1.5

Підготовка дисертаційних досліджень на факультеті ІФСК

Назва показника	Всього по ф-ту (2013/2014)	Випускові кафедри		Загальноосвітні кафедри			
		ТШП	Журн. та філол.	ФП	МППГ	Іноз. мов	ГФ
Кількість осіб, які навчаються в докторантурі	2/5	0/1	1/1	1/3	0/0	0/0	0/0
Кількість аспірантів, осіб	26/30	4/4	8/14	8/6	2/1	2/4	2/1
Всього докторантів, аспірантів	28/35	5	15	9	1	4	1
З них в аспірантурах інших ВНЗ, осіб	10/11	0/1	1/3	5/4	2/1	2/3	0/0

Таблиця 1.6

План кадрового забезпечення факультету ІФСК випускниками аспірантури, докторантури, 2014 р.

Кафедри	1 курс		2 курс		3 курс		Здобувачі	Прим.
	СумДУ	Ін. ВНЗ	СумДУ	Ін. ВНЗ	СумДУ	Ін. ВНЗ		
ТШП		1	4	-	-	-	-	
Журн. та філол.	4	2	3	1	4	1	-	

ФП		2	1	2	2	2	-	
МППГ	-		-		-	1	-	
Іноз. мов	1	1	-	2	-	-	2	
ГФ		-	1	-	-	-		
Всього по ф-ту, 2014:	5	6	9	5	6	4	2	

Попередній аналіз стану наукового керівництва дозволяє констатувати наявність потенціалу для збільшення кількості аспірантів на більшості кафедр факультету. Запланували на 2015 р. збільшити кількість аспірантів вже досвідчені наукові керівники Швачко С.О., Ткаченко О.Г., Переломова О.С., Кобякова І.К. Це позитивне зрушення необхідно підтримувати.

У 2014 році на факультеті 8 осіб було зараховано до групи наукового резерву, що на три позиції нижче від показників 2013 року (11 осіб). Зниження динаміки зарахування студентів до групи наукового резерву пояснюється такими причинами:

- незначна кількість бюджетних місць. У 2014 році МОН України виділено лише 3 очні бюджетні місця у СумДУ і 1 в інших ВНЗ (замовляли 15 місць).

- висока оплата за навчання в аспірантурі (2 аспірантки у 2014 році написали заяву про неможливість оплати і були відраховані).

- значна кількість викладачів, які працюють на кафедрах іноземних мов, мовної підготовки іноземних громадян, які мають досвід роботи і бажання вступити на навчання в аспірантуру. Тому при виділенні бюджетного місця в СумДУ чи інших ВНЗ пріоритет надається викладачам.

Випусковим кафедрам необхідно активно попрацювати, щоб випускники-резервісти вступали в аспірантуру на умовах повної оплати, активізуватися в напрямі залучення студентів ОКР «спеціаліст» на навчання як в групах наукового резерву, так і в аспірантурі на умовах повної оплати. Завідуючим усіх кафедр – спрямувати зусилля на залучення до навчання в аспірантурі іноземних студентів, які успішно займалися науковою роботою в СумДУ.

У 2014 році вперше на навчання в аспірантуру з соціальних комунікацій вступила одна аспірантка на умовах повної оплати.

Тепер перейдемо до підвищення кваліфікації НПП кафедр факультету.

Таблиця 1.7

Підвищення кваліфікації викладачами кафедр факультету

Назва показника	Всього по ф-ту, 2013/2014	Випускові кафедри		Загальноосвітні кафедри			
		ТПП	Журн. та філол.	ФП	МППГ	Іноз. мов	ГФ
Кількість штатних працівників, що пройшли підвищення кваліфікації (за всіма формами), <i>чол.</i>	26/34	3/1 (1 міжн. рівня)	3/4 (3 міжн. рівня)	9/6 (3 міжн. рівня)	6/10	1/4 (2 міжн. рівня)	4/9 (3 міжн. рівня)
Частка НПП, що пройшли підвищ. каліф. за всіма формами, 2013/2014 р. %	25/33	43/14	21/25	53/40	27/50	4/15	22/53

У 2014 р. різними формами підвищення кваліфікації охоплено 34

викладачів факультету (17 осіб пройшли підвищення кваліфікації за програмою з інноваційної педагогічної діяльності та програмою з електронних засобів та дистанційних технологій навчання у СумДУ). Зав. кафедри ФПІ Світайло Н.Д. та доцент Костенко А.М. пройшли стажування з соціальної роботи у Тернопільському НПУ ім. Гнатюка та Ужгородському національному університеті. Всі НПП, які планували підвищення кваліфікації, успішно завершили курси. 12 співробітників факультету ІФСК у 2014 р. підвищили свою кваліфікацію за різними формами у рамках міжнародних програм та проектів *ОБСЕ*, *Erasmus+*, *Goethe-Institut*, *COURSERA*, про що свідчить наявність 18 сертифікатів міжнародного зразка.

В цілому науковий потенціал кафедр дозволяє активно проводити науково-дослідну роботу. Кількість і відсоток осіб, які працюють за держбюджетною темою без виділеного фінансування (так звана тема другої половини дня), у 2014 р. становить 100 %. Однак іншими формами науково-дослідної роботи (НДР) кафедри охоплені нерівномірно:

- у 2014 р. продовжувала виконуватися міжкафедральна (ЖіФ та ФПІ) науково-дослідна тема «Аксіологічні засади формування соціальних імперативів у процесі становлення громадянського суспільства: комунікаційний аспект». За результатами роботи у 2014 році було проведено дослідження взаємодії структур громадянського суспільства, ЗМІ та мережі Інтернет в процесі формування системи цінностей суспільства та соціальних імперативів. Зокрема, розроблені методологічні засади виявлення сутності соціокультурних домінант громадянського суспільства в системі мас-медіа; проведено дослідження ціннісного потенціалу ЗМІ та ціннісних орієнтирів сучасної української спільноти; проведені польові роботи в рамках соціологічних досліджень.

Інші види діяльності в межах виконання НДР

- ✓ робота виконувалася у співпраці з проектом програми розвитку ООН та Європейського союзу «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»;
- ✓ підготовлено 2 наукові роботи, що взяли участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт у 2014 році, одна з яких зайняла призове III місце;
- ✓ здобує II місце на Всеукраїнському студентському конкурсі дебатів щодо участі громадськості в соціальному розвитку «Місцевий розвиток за участі громад»;
- ✓ здобує I місце на Всеукраїнському студентському конкурсі журналістських робіт;
- ✓ результати дослідження апробовано на 7 міжнародних конференціях (Франція, Росія, Молдова, Польща, Латвія);
- ✓ налагоджено співпрацю з науковцями Страсбурзького університету та Університету Карла-Франценса (м. Грац).

Підтримку МОН України отримала ще одна заявка (керівник Звагельський В.Б., зав. кафедри МПІГ, спільно з каф. ФПІ і ЖіФ), подана у 2013 році, але без виділеного бюджетного фінансування. Завідувачам кафедр, викладачам необхідно спрямувати зусилля на пошук нових перспективних

науково-дослідних тем міжкафедрального та міжфакультетського характеру;

- зросла кількість осіб, які працювали над госпрогнотематикою – з 14 до 24 осіб. Це кафедри ФП (17 особи), ГФ (4 особи), журналістики та філології, ТПП та іноземних мов (по 1 особі).

- у звітному році виконується потужний міжнародний науковий грант на кафедрі ФП із загальним обсягом фінансування 190,4 тис. ЕУ, термін реалізації якого запланований на 2013-2015 рр.; на кафедрі журналістики та філології – міжнародний грант «Crossmedia and quality journalistic» програми «Tempus IV», термін реалізації якого запланований на 2012-2015 рр.;

- у 2014 р. над реалізацією інших міжнародних грантів працюють викладачі кафедр журналістики та філології, ФП.

Перспектива у 2015 р. залишається за госпрозрахунковою, грантовою та держбюджетною тематикою. Однак для цього необхідно докладати зусилля в пошуку міждисциплінарних тем, обґрунтуванні необхідності їх розробки та впровадженні результатів, складанні заявок тощо.

II. Освітні послуги (диверсифікація, обсяги, результативність)

Факультет ІФСК за денною формою навчання здійснює підготовку фахівців за трьома магістерськими програмами “Переклад”, “Журналістика”, “Медіакомунікації” та програмою бакалаврату за спеціальністю “Реклама і зв’язки з громадськістю”.

За заочною формою навчання також ведеться підготовка за ОКР “спеціаліст” спеціальності “Журналістика”, «магістр» спеціальності «Медіакомунікації».

Станом на 31.12.2014 р. на факультеті навчається 675 студентів, що на 1,7% (12 осіб) менше минулорічного показника. Завдяки реалізації плану профорієнтаційної роботи і злагодженій роботі співробітників деканату, завідувачів і викладачів випускових кафедр у 2014 р. вдалося збільшити кількість студентів – випускників інших ВНЗ, які вступили на навчання на I курс за спеціальністю «Переклад» (ОКР магістр, спеціаліст).

У 2014 р. пройшли акредитацію ОКР «бакалавр», «спеціаліст» зі спеціальності «Журналістика», ОКР «магістр» зі спеціальності «Медіакомунікації».

Викликає тривогу відтік студентів після закінчення бакалавратури за обома традиційними спеціальностями “Журналістика” та “Переклад”. Із одного боку, це пояснюється насиченістю ринку спеціалістами згаданих професій, відсутністю можливостей для оплати за навчання, працевлаштуванням студентів, виїздом на навчання та роботу за кордон, із іншого – посилює відповідальність за здійснення профорієнтаційної роботи, пошук її нових форм і методів, більше того – пошук місць для працевлаштування студентів шляхом підписання договорів із організаціями та установами в інших містах України, у яких можуть пройти практику та отримати перше робоче місце наші випускники, запровадження програм подвійних дипломів, навчання за програмою включеного семестру в вишах далекого та близького зарубіжжя

тощо. Важливо, що все більше абітурієнтів і студентів молодших курсів орієнтуються на еміграцію з України, тому віддають перевагу не українським ВНЗ, а вишам Польщі, Німеччини, інших держав, у яких можна отримати пільги при оплаті за навчання, здобути спеціальність дешевше, ніж в Україні. Робота кафедр і викладачів у цих умовах має бути спрямована на підвищення конкурентоспроможності нашого випускника на ринкові праці.

Необхідно активізувати роботу в соціальних мережах, розширювати географію рекламування освітніх послуг СумДУ за спеціальностями факультету за межами України, зокрема, в державах СНД, країнах Азії та Африки. Адже досвід такої роботи на факультеті є, в кожному навчальному році на факультеті формується російськомовна група іноземних студентів – майбутніх перекладачів. Цю практику необхідно продовжувати.

Інше важливе завдання – збереження контингенту студентів при вступі на випускові курси.

Таблиця 2.1

Забезпечення прийому студентів за спеціальностями кафедр факультету

Назва показника	Всього по факультету			Випускові кафедри					
				ТПП			Журн. та філол.		
	2012 р.	2013 р.	2014 р.*	2012 р.	2013 р.	2014 р.*	2012 р.	2013 р.	2014 р.*
Контингент студентів денної форми навчання за спеціальностями кафедр факультету, чол.	639	687	675	410	427	409	229	260	266
<i>Лицензійний обсяг першого курсу, чол.</i>	225	245	245	100	120	120	125	125	125
Зараховано на перший курс денної форми навчання, чол.	178	185	151	104	118	85	74	67	66
Зараховано на другий і третій курси денної форми навчання, чол.	3	10	7	-	9	4	3	1	3
<i>Лицензійний обсяг прийому на п'ятий курс, чол.</i>	210	215	215	115	120	120	95	95	95
Всього зараховано на п'ятий курс, чол.	108	97	95	63	60	58	45	37	37

Прим. * дані станом на 31.12.2013 року

Важливим завданням є підвищення рівня підготовки фахівців, оскільки цей показник у всіх цивілізованих державах є обов'язковою складовою рейтингу ВНЗ, його престижності. У 2014 р. кількість працевлаштованих випускників на факультеті зменшилась. Випускники працюють не за спеціальністю. Водночас заслуговує уваги кореляція показника працевлаштування з показником захисту дипломних робіт із науково-дослідною частиною, англійською мовою. Якщо в кількісному відношенні показники захисту дипломних робіт із НДЧ та іноземною мовою зрости, то турбує кількість робіт, виконаних на замовлення потенційного чи реального роботодавця. Потрібно збільшувати кількість таких робіт. Пошук замовлень має покладатися не тільки на випускників, але і на наукових керівників. Якісно виконана робота, яка задовольнить замовника може стати перепусткою до першого робочого місця. Роботи можуть виконуватися на стикові дисциплін,

якщо студент одночасно опановує дві спеціальності.

В цілому ситуація з працевлаштуванням за спеціальностями факультету в 2014 р. виглядає так:

Таблиця 2.2

Працевлаштування випускників за спеціальностями факультету

Назва показника	Всього по факультету		журналістика		переклад	
	2013 р.	2014 р.	2013 р.	2014 р.	2013 р.	2014 р.
Чисельність випускників у звітному році, які навчалися за ОКР «спеціаліст», «магістр» за денною формою навчання, всього	89	96	27	40	62	56
Із них працевлаштовано	62	56	12	19	50	37
Навчалися за держзамовленням	66	66	19	23	47	43
Із них працевлаштовано	54	41	12	11	42	30
Навчалися на умовах повної оплати	23	30	8	17	15	13
Із них працевлаштовано	8	15	0	8	8	7

III. Наукова робота

Зупинимося на загальній картині наукової діяльності за звітний період, а вже потім перейдемо до визначення завдань її планування на 2015 р.

В. о. завідувача кафедри МППГ Звагельський В.Б. удостоєний Премії імені академіка Петра Тронька Національної спілки краєзнавців України. Він є першим і поки що єдиним на Сумщині лауреатом цієї престижної премії. Загалом цього року відзнаку за науково-організаційну та просвітницьку діяльність в краєзнавстві отримали 10 науковців України.

У 2014 році разом з Інститутом журналістики КНУ ім. Т.Г. Шевченка зареєстровано у Міністерстві юстиції періодичне наукове видання «Образ» на підставі договору про співпрацю.

Зросла кількість студентів, які брали участь у виконанні науково-дослідної роботи кафедр. У 2014 р. активно залучалися студенти до виконання госпрозрахункових наукових договорів на кафедрі ФП. Переважно – це участь студентів у польових дослідженнях, результати яких увійшли до робіт, відправлених на II тур Всеукраїнського конкурсу. Студентів залучали до виконання наукової теми другої половини дня кафедра ТПП, журналістики та філології, результатом чого стали публікації статей у фахових виданнях в Україні та за кордоном, що здійснені студентами під керівництвом викладача, так і у співавторстві з викладачем. Із початком роботи над виконанням госпрозрахункової теми у 2014 р. кафедрі журналістики та філології рекомендовано оформити перспективних студентів та студентів-переможців всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт на цю тему.

Тепер переходимо до одного з визначальних показників результативності наукової роботи студентів: кількості призових місць у 2 турі конкурсів студентських наукових робіт та всеукраїнських олімпіад.

У 2014 р. на II етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт направлено 27 робіт (2013 року – 29 робіт). Результати отримали кращі:

показник конкурсу збільшився в цілому на факультеті з 4 до 6 призових місць. Результати кафедр такі:

Таблиця 3.1

**Результативність участі кафедр факультету ІФСК у
II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у 2014 р.**

Назва показника	Всього по факультету, 2013/2014	Випускові кафедри		Загальноосвітні кафедри			
		ТПП	Журн. та філол.	ФП	МППГ	Іноз. Мов	ГФ
Кількість робіт, направлених на II тур, од.	23/25	2/3	7/8	11/12	-/-	-/-	3/2
Всього отримано призових місць, од.	4/6	1/1	1/1	1/3	-/-	-/-	1/1
3 місць одержано, од.	2/2	1/-	-/-	-/1	-/-	-/-	1/1
2 місць одержано, од.	2/3	-/1	1/1	1/1	-/-	-/-	-/-
1 місце одержано, од.	-/1	-/-	-/-	-/1	-/-	-/-	-/-

Покращила ефективність керівництва науковими роботами кафедра ФП (3 призових місця).

Зупинюся на результатах участі в загальноукраїнських олімпіадах із дисциплін та напрямів.

Результати участі у всеукраїнських олімпіадах у 2014 році покращилися. Такі кафедри, як журналістики та філології, ФП, теорії та практики перекладу, кафедра іноземних мов підготували переможців.

Кількість учасників та результати:

Таблиця 3.2

**Результати участі кафедр факультету ІФСК у
загальноукраїнських олімпіадах 2014 р.**

Назва показника	Всього по факультету	Випускові кафедри		Загальноосвітні кафедри			
		ТПП	Журн. та філол.	ФП	МППГ	Іноз. мов	ГФ
Кількість учасників, чол.	9/10	-/-	3/3	4/4	-/-	2/3	-/
Всього отримано призових місць, од.	2/5	-/1	1/2	1/1	-/-	-/1	-/-
3 місць одержано, од.	1/3	-/-	-/1	1/1	-/-	-/1	-/-
2 місць одержано, од.	1/2	-/1	1/1	-/-	-/-	-/-	-/-
1 місце одержано, од.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-

Збільшення кількості призових місць при одночасному зростанні якості підготовки спостерігаємо на кафедрі теорії та практики перекладу, іноземних мов.

В умовах конкуренції залишається внутрішній потенціал підвищення якості загальноосвітньої та професійної підготовки, участь у журі, супровід учасників на конкурсах та олімпіадах, подання робіт за всіма напрямками, які відповідають навчальним дисциплінам факультету, бажання перемагати як у

викладачів, так і в студентів-учасників.

Перейдемо до кількісних та якісних показників наукових публікацій.

У 2014 р. опубліковано 5 монографій, дві з яких за кордоном (Швачко С.О. – Німеччина (каф. ТПП), Павленко А.В. – Польща (каф. ЖіФ); Набок М.М. (каф. МППГ), Плохута Т.М. (каф. ІМ), Швачко С.О. (каф. ТПП) – Україна. Посібників опубліковано – 6 од. На навчальний посібник «Баланс між навчанням та сім'єю: можливості забезпечення у вищих навчальних закладах» (каф. ФП) отримано авторське право. Опубліковано 44 методичних розробок у 2014 році (58 од. – у 2013 р.).

Значно зросли показники публікацій статей за кордоном (2013 – 53 од., 2014 р. – 62). Три публікації (2 – МППГ, 1 – ГФ), опубліковані у виданнях, що обліковуються БД SCOPUS. Дві статті опубліковано у виданнях, що обліковуються БД SCOPUS, але на сайті не відображено.

Позитивним у цій ситуації є те, що поступово відбувається переорієнтування на публікації за кордоном, здійснюється пошук можливостей проведення досліджень із оприлюдненням їх результатів за суміжними напрямками досліджень. Зросла кількість статей, опублікованих в Україні у фахових виданнях (2013 р. – 179; 2014 р. – 184).

Таблиця 3.3

Статті із зазначенням приналежності до СумДУ у 2013-2014 рр.

	ФП	МППГ	ІМ	ТПП	ГФ	ЖіФ	Всього
Монографії	1/0	0/1	1/1	1/2	0/0	0/1	3/5
Наукові статті, всього у т.ч.	41/34	25/38	11/16	14/17	51/46	38/36	179/184
опубліковані в Україні у фахових виданнях	3/27	0/18	11/14	11/13	20/17	25/30	70/118
опубліковані за кордоном.	14/7	0/19	0/2	3/4	31/27	9/6	53/62
опубліковані у виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science	1/0	0/2	0/0	0/0	0/1	0/0	1/3
у співавторстві зі студентами	4/3	3/8	1/0	6/12	3(18)/18	1(4)/6	4(36)/46
Тези, всього	34	33	189	49	64	50	419
- у співавторстві зі студентами	18	25	130	45	64	17	299
- з них самостійно студентами	0	4	129	28	42	5	208

Наведена таблиця яскраво унаочнює результати роботи за рік.

Кількість опублікованих студентами тез доповідей на наукових конференціях, що проводилися в СумДУ і поза його межами – 419 од. (у співавторстві зі студентами – 299 од., самостійно студентами – 208 од.

У 2014 р. на факультеті проведено 7 конференцій загальноукраїнського та

міжнародного рівня. Всі кафедри у цьому році провели конференції. У подальшому стоїть завдання підвищення їх рівня, розв'язання методологічних проблем наукових досліджень, осучаснення тематики, виведення конференцій на теоретико-прикладний рівень міждисциплінарних досліджень тощо.

IV. Міжнародна діяльність

Незважаючи на усі труднощі соціально-політичного та економічного характеру, що пережила Україна за останній рік, показники міжнародної наукової діяльності на факультеті у 2014 р. у порівнянні з попереднім в цілому вдалося зберегти і, навіть, з певних позицій підвищити.

На факультеті на сьогодні працюють 5 викладачів, що є членами міжнародних академій, асоціацій та спілок. Так, зав. кафедри ТПП проф. *Швачко С.О.* – почесний член школи ім. Т.Рузвельта (Техас, Сан-Антоніо), зав. кафедри МПП доц. *Звагельський В.Б.* – професор Російської академії природознавства, доценти кафедри МПП *Хомула Н.О.* та *Волкова О.М.* – члени Міжнародної асоціації викладачів російської мови та літератури, доцент кафедри ФП *Іванова Т.І.* – дійсний член Міжнародної Соціологічної Асоціації.

Професор кафедри ЖіФ Переломова О.С є членом наукової ради – Rada Naukowa Instytutu Studiow Filozofia Slowianska im. sw. Cyryla Metodego w Warszawie (Польща), наукової ради видавництва – Rada Naukowej pisma wydawanego przez Wyzsza Szkole Menedzerska w Warszawie (Польща) . Вона є profesor wizytujacy («запрошений професор»), 2013-2018, Варшава; членом редколегії міжнародного журналу «Studia nad filozofia slovianska».

Доцент кафедри ІМ Мальована Н.В. пройшла сертифікаційні процедури щодо затвердження її кваліфікації у Норвегії та отримала сертифікати європейського зразка.

У 2014р. проект «Університет дружній до сім'ї» приєднався до партнерства у рамках Альянсу Європейського року узгодження між роботою та сімейним життям (*European Year 2014 Alliance*).

Зросла кількість загальноуніверситетських грантів, над якими працюють викладачі кафедр факультету (у 2013 р. – 6, у 2014 р. – 7 (плюс кафедра ФП є співвиконавцем гранту «Планування сім'ї – чоловіча справа»). Зокрема продовжується робота над масштабними проектами «Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах» (кафедра ФП) й «Крос-медіа та якісна журналістика» – Crossmedia und Qualitäts journalismus (кафедра ЖіФ). Завдяки старанням співробітників кафедри ФП налагоджено плідну співпрацю з Фондом Ф. Еберта та фондом USAID, що профінансували низку освітньо-соціальних ініціатив. На часі з цими грантодавцями також досягнуто домовленості про реалізацію низки проектів у 2015 р.

Таблиця 4.1

Виконання загальноуніверситетських грантів кафедрами факультету (2014 р.)

№	Тип	Назва	Грантодавець	Виконавець	Обсяг фінансування (2014)	Терміни виконання	Керівники / Виконавці
1	науковий	«Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах»	Європейський Союз	ФП	924,2 UAH	2012-2015 рр	Світайло Н.Д. + викладачі каф. ФП
2	освітній	«Формування відповідального відношення до репродуктивного здоров'я жінок "Збережи життя"»	USAID	ФП	30,000 UAH	01.-08. 2014	Світайло Н.Д. + викладачі каф. ФП
3	освітній	«Планування сім'ї - чоловіча справа»	USAID	ФП (співвиконавець)	40 000 грн.	I півр. 2014	Сміянов В.А. Світайло Н.Д. + викладачі каф. ФП
4	освітній	«Здоров'я жінок України»	USAID	ФП	10,000 UAH	22.12. 2014 – 30.06. 2015	Світайло Н.Д. + викладачі каф. ФП
5	освітній	«Імплементация конвенції ООН по правам дитини в Україні»	Фонд "Save the Children"	ФП	12,000 UAH	II півр. 2014	Савельєва Ю.М. + викладачі каф. ФП
6	освітній	«Моніторинг державних закупівель як антикорупційний інструмент в руках громадянського суспільства»	Фонд Ф. Еберта	ФП	12,287 UAH	літо 2014	Костенко А.М. + викладачі каф. ФП
7	освітній	«Регіональне Представництво Індустріального Гендерного Комітету з Реклами в Сумській області. Громадський контроль та саморегулювання у рекламній галузі»	Фонд Ф. Еберта	ФП	3000 UAH	весна 2014	Світайло Н.Д. + викладачі каф. ФП
8	освітній	530599-TEMPUS-1-2012-1-DE-TEMPUS-JPCRCSuQ «Крос-медіа та якісна журналістика» - Crossmedia und Qualitätsjournalismus	EU, TEMPUS-IV	ЖТ	398,5		Ткаченко О.Г. + викладачі, аспіранти та студенти каф. ЖТ

У 2014 р., як і у 2013р. отримано 18 індивідуальних міжнародних гранти, переважна більшість яких була отримана від Європейської комісії (програми *Youth in Action (Erasmus+)* та ОБСЄ). За цими показниками треба відмітити плідну роботу кафедри ФП, а також звернути увагу викладачів інших кафедр факультету на необхідність підвищити показники за цим параметром у 2015 році.

Таблиця 4.2

Виконання індивідуальних грантів викладачами факультету (2014)

№	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Сума гранту в грн.	Назва гранту	Країна (місто)
1	Савельєва Юлія Михайлівна	фахівець, аспірант	ФПІ	7700,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+) «Побудування партнерства "Через Медіа"»	Польща (Вроцлав)
2	Коваль Юлія Сергіївна	фахівець деканату	ІФСК	7410,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+)	Вірменія (Диліжан)
3	Савельєва Юлія Михайлівна	фахівець II категорії	ФПІ	7410,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+)	Вірменія (Диліжан)
4	Бушман Ірина Олександрівна	доцент	ФПІ	14400,00 грн.	Участь у програмі ЕНшгер шт ФсешштЭ (Укфьыгы+) EBA Destroyed Diversity	Німеччина (Берлін)
5	Єгорова Олеся Іванівна	ст. викладач, асистент	ТПП	8490,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+) "Let's Shape Our Future Ourselves"	Вірменія (с. Хермон, р-н Вайоц-Дзор)
6	Рева Наталія Сергіївна	асистент	ГФ	8490,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+) "Let's Shape Our Future Ourselves"	Вірменія (с. Хермон, р-н Вайоц-Дзор)
7	Костенко Андріана Миколаївна	доцент	ФПІ	5000,00 грн.	Участь у тренінгу	Україна (Київ)
8	Савельєва Юлія Михайлівна	фахівець II категорії	ФПІ	11600,00 грн.	Участь у тренінгу "Підвищення лідерських навичок та повноважень жінок-лідерок НДО в Україні"	Польща (Варшава)
9	Бушман Ірина Олександрівна	доцент	ФПІ	9086,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+) «Crossroad Exclusion and Gender»	Вірменія (Диліжан)
10	Світайло Ніна Дмитрівна	зав. кафедри	ФПІ	12000,00 грн.	Гендерний аудит	Україна (Харків)
11	Костенко Андріана Миколаївна	доцент	ФПІ	12000,00 грн.	Гендерний аудит	Україна (Харків)
12	Савельєва Юлія Михайлівна	фахівець	ФПІ	12000,00 грн.	Гендерний аудит	Україна (Харків)
13	Савельєва Юлія Михайлівна	фахівець	ФПІ	2000,00 грн.	Імплементация конвенції ООН по правам дитини в Україні	Україна (Сумська обл.)
14	Костенко Андріана Миколаївна	доцент	ФПІ	2500,00 грн.	Впровадження генд. підходу	Україна (Київ)
15	Савельєва Юлія Михайлівна	фахівець	ФПІ	2500,00 грн.	Впровадження генд. підходу	Україна (Київ)

16	Назаров Микола Сергійович	асистент	ФПІ	10000,00 грн.	"Інструменти ефективної контрпропаганди в Інтернеті"	Україна (Суми)
17	Дегтярьова Лариса Іванівна	ст. викладач	ГФ	11,500 грн.	Fortbildung für ausländische Deutschlehrer/-innen „Deutsche Geschichte in Berlin“	Німеччина (Берлін)
18	Назаров Микола Сергійович	асистент	ФПІ	9086,00 грн.	Участь у програмі "Youth in Action" (Erasmus+) «Crossroad Exclusion and Gender»	Вірменія (Діліжан)

У 2014р. рівень зовнішньої академічної мобільності аспірантів залишився без змін (3 позиції), проте необхідно відзначити загальне підвищення на 40% показників академічної мобільності викладачів та співробітників факультету ІФСК (14 у 2014р. проти 10 у 2013р.). Так, мобільність викладачів, співробітників та аспірантів факультету здійснювалася переважно у рамках виконання індивідуальних та загальноуніверситетських грантів.

Таблиця 4.3

Міжнародна академічна мобільність аспірантів факультету (2014)

№	ПІБ	Кафедра	Тип	Місце проходження	Програма
1	Савельєва Ю.	ФПІ	короткострокове навчання/стажування	Польща, м. Вроцлав	Youth in Action (Erasmus+)
2	Савельєва Ю.	ФПІ	короткострокове навчання/стажування	Вірменія, м. Діліжан	Youth in Action (Erasmus+)
3	Бондаренко Ю.	ЖТ	короткострокове навчання/стажування	Румунія, м. Сібіу	TEMPUS IV Project "CuQ"

Таблиця 4.4

Міжнародна академічна мобільність викладачів та співробітників факультету (2014)

№	ПІБ	Кафедра	Тип	Місце проходження	Програма
1	Бушман І.О.	ФПІ	стажування та підвищ. кваліфікації	Німеччина, м. Берлін	Youth in Action (Erasmus+)
2	Бушман І.О.	ФПІ	стажування та підвищ. кваліфікації	Вірменія, м. Діліжан	Youth in Action (Erasmus+)
3	Дегтярьова Л.І.	ГФ	стажування та підвищ. кваліфікації	Німеччина, м. Берлін	Goethe Institut
4	Єгорова О.І.	ТПП	стажування та підвищ. кваліфікації	Вірменія, м. Єхегнадзор	Youth in Action (Erasmus+)
5	Рева Н.С.	ГФ	стажування та підвищ. кваліфікації	Вірменія, м. Єхегнадзор	Youth in Action (Erasmus+)
6	Коваль Ю.	деканат	стажування та підвищ. кваліфікації	Вірменія, м. Діліжан	Youth in Action (Erasmus+)
7	Савельєва Ю.	ФПІ	стажування та підвищ. кваліфікації	Вірменія, м. Діліжан	Youth in Action (Erasmus+)

8	Бондаренко Ю.С.	ЖТ	стажування та підвищ. кваліфікації	Румунія, м. Сібіу	TEMPUS IV Project "CuQ"
9	Назаров М.	ФП	стажування та підвищ. кваліфікації	Вірменія, м. Діліжан	Youth in Action (Erasmus+)
10	Серебрянська І.М.	ЖТ	стажування та підвищ. кваліфікації	Польща, м. Варшава	за програмою розвитку партнерських зв'язків каф. ЖТ
11	Дудченко Л.М.	ЖТ	стажування та підвищ. кваліфікації	Румунія, м. Сібіу	TEMPUS IV Project "CuQ"
12	Гаврилюк І.І.	ЖТ	стажування та підвищ. кваліфікації	Румунія, м. Сібіу	TEMPUS IV Project "CuQ"
13	Назаров М.	ФП	наукове стажування	Швейцарія, м. Цюрих, Берн, Женева	Благодійний фонд Б. Гаврилишина «Молодь змінить Україну»
14	Переломова О.	ЖТ	викладання	Польща, м. Варшава	за програмою розвитку партнерських зв'язків каф. ЖТ

2014 р., на жаль, для факультету закінчився без підписання додаткових угод про співпрацю з міжнародними освітніми закладами та організаціями. Тому, вносимо це питання до списку пріоритетніших завдань на 2015 р. перед факультетом і кожною кафедрою зокрема. У кафедр факультету вже налагоджена фактична співпраця із значною кількістю міжнародних інститутів, тож наступним кроком має стати формалізація цих зв'язків із закордонними партнерами з метою реалізації масштабних проектів типу програм академічної мобільності та обмінів, навчання студентів за подвійними дипломами, міжнародна акредитація спеціальностей тощо. Загалом активна співпраця з різних форм освітньої та наукової діяльності за існуючими угодами та без офіційних договорів ведеться на кафедрах з партнерами з 3 континентів, 12 країн світу.

Факультет продовжує активно залучати до викладацької роботи та стажування на своїй базі іноземних фахівців. Так, у 2014р. викладацьку діяльність на факультеті здійснювали 15 закордонних фахівців, 12 з яких пройшли стажування. Зокрема на факультеті читали лекції, проводили семінари, майстер-класи та практичні заняття з іноземних мов представники з *Польщі* (Лукаш Стах, Найгошата Лісовська), *Німеччини* (Ральф Кендльбахер, Максиміліан Дьонер, Філіп Менде та ін.), *Іспанії* (Віктор Меріта), *США* (Елісса Стерлінг, Вічман Ешлі Діана), *Франції* (Ромейн Су), *Італії* (Рікардо Браві, Емануелле ді Белло та ін.). Іноземний викладацький контингент був залучений до роботи усіх підрозділів факультету ІФСК, окрім каф. МППГ, утім наразі вже вирішується питання про проходження стажування іноземних фахівців на базі цієї кафедри у 2015р.

Студенти усіх спеціальностей факультету ІФСК отримують автентичний міжнародний освітній та культурний досвід завдяки участі у програмах академічної мобільності та соціального працевлаштування. Лідерство у цих позиціях належить студентам спеціальності «Переклад» (табл. 5).

У 2014р. на 25% у порівнянні з 2013 р. збільшився показник довгострокового навчання за кордоном студентів факультету. Зокрема

реалізується програма «Включений семестр», у рамках якої студентка-перекладачка Сичева І. навчається у кельнському університеті (м. Кельн, Німеччина) як стипендіат програми *ERASMUS*. Дві випускниці спеціальності «Переклад» (Босенко Є. та Тимошук Г.) у 2014р. успішно завершили курс паралельного навчання у СумДУ та Дальянському університеті іноземних мов (Китай) і отримали «подвійний диплом», одна студентка продовжує курс паралельного навчання у Китайських ВНЗ (Патрушева Н., Стрічна М.).

Таблиця 5

Міжнародна академічна мобільність студентів факультету (2014)

№	ПІБ	Група	Тип	Місце проходження	Програма
1	Сичева І.	ПРС-42	програма "Включений семестр"	Німеччина, м. Кельн	Erasmus Mundus IANUS: Кельнський університет
2	Патрушева Н.	ПР-11	програма паралельного навчання	Китай, м. Цзибо	Шандунський політехнічний університет
3	Стрічна М.	ПР-32	програма паралельного навчання	Китай, м. Хефей	Інститут Конфуція / Аньхойський університет
4	Босенко Є.	ПР-31	програма подвійного диплому	Китай, м. Далянь	Дальянський університет іноземних мов
5	Тимошук Г.	ПР-31	програма подвійного диплому	Китай, м. Далянь	Дальянський університет іноземних мов
6	Ткаченко К.	ПР-11	програма навчання в закорд. ун-тах (до 1 семестру)	Німеччина, м. Аахен	DAAD
7	Ніконенко К.	ПР-11	програма навчання в закорд. ун-тах (до 1 семестру)	Німеччина, м. Йена	DAAD
8	Спориш Т.	ПР-22	програма навчання в закорд. ун-тах (до 1 семестру)	Німеччина, м. Мюнстер	WWU Münster: Internationaler Sommerkurs für deutsche Sprache und Kultur
9	Баранік К.	ПР-22	програма навчання в закорд. ун-тах (до 1 семестру)	Німеччина, м. Дюссельдорф	Goethe-Institut
10	Сегеда О.	ПРС-42	програма навчання в закорд. ун-тах (до 1 семестру)	Німеччина, м. Хайдельберг	Volkshochschule Heidelberg e.V.
11	Купрієнко Є.	ПР-31	практика на базі закордонних підприємств	Болгарія, м. Златны Пясцы	Гімназія Просперітас
12	Курсова Д.	ПР-12	практика на базі закордонних підприємств	Колумбія, м. Калі	Global Community Development Program (AIESEC)
13	Горева А.	ПР-21	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Туреччина, м. Ізмір	AIESEC
14	Ніконенко К.	ПР-11	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Польща, м. Щетин	Study Tours to Poland
15	Микитенко А.	ПР-12	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Франція, м. Париж	Erasmus+
16	Щербак Е.	ПР-11	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Угорщина, м. Будапешт	IMANS
17	Токар О.	ЖТ-21	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Грузія, м. Кобулєтці	Knowledge-2020
18	Ярич Ю.	ЖТ-11	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Грузія, м. Кобулєтці	Knowledge-2020
19	Литвиненко А.	ЖТ-41	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Франція, м. Париж	Паризький університет Сорбонна / під кер. Алексахіної Т.О. (KiM)
20	Пташнік Т.	ЖТ-11	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Франція, м. Париж	Паризький університет Сорбонна / під кер. Алексахіної Т.О. (KiM)

21	Мостіпан Т.	ЖТ-21	стажування, ознайомчі та навчальні візити	Румунія, м. Сібіу	TEMPUS IV Project "CuQ"
----	-------------	-------	---	-------------------	-------------------------

Натомість у кількісному співвідношенні суттєво похитнулися показники з участі студентів у програмах короткострокового навчання (з 25 у 2013р. до 5 у 2014р.). Такі результати пояснюються об'єктивною відсутністю можливостей організації групових поїздок студентів у звітному році на противагу організованій у 2013р. участі 13 студентів у Вищій лінгвістичній школі (Польща, м. Ченстохова) та стажування 5 студентів-рекламістів у Брянському державному університеті ім. І. Г. Петровського (Російська Федерація) у рамках існуючих двосторонніх домовленостей. Крім того, загальна дестабілізація економічного стану в країні змушує багатьох охочих студентів відмовлятися від участі у європейських програмах академічної мобільності через неможливість їх фінансування.

Кафедра ЖіФ має домовленості з Українським вільним університетом (ректор Ярослава Мельник) м. Мюнхен (Німеччина) щодо втілення в життя однієї із нових спеціальностей «Журналіст-міжнародник» з орієнтацією на німецькомовні країни. У зв'язку з цим до навчальних планів спеціальності «Журналістика» уведено курс німецької мови (дисципліна за вибором). Український вільний університет бере на себе зобов'язання щодо забезпечення студентів спеціальності «Журналістика» практикою у місті Мюнхен.

Тим не менш, 2014р. виявився інноваційним для студентів у напрямку міжнародних стажувань та практик. На відміну від попередніх років, у 2014р. уперше факультет отримав показники з практики на базі закордонних підприємств та організацій. Зокрема, студент-перекладач Купрієнко Є. проходив викладацьку практику на базі міжнародного дитячого центру *Dahlia Garden* у м. Золоті Піски (**Болгарія**), був відзначений грамотами та подяками за роботу модератором літніх мовних студій, за впровадження освітнього проекту «Англійська без меж» та активну участь у саміті «Перекладацькі інновації». Інша студентка-перекладачка Курсова Д. на часі проходить педагогічну практику у школі *Minute de Dios* в м. Калі (**Колумбія**) в рамках проекту Global Community Development Program міжнародної програми *AIESEC*.

На 50 % у 2014р. зросли показники студентських міжнародних стажувань, ознайомчих та навчальних візитів, у рамках яких 9 студентів факультету відвідали Туреччину, Францію, Румунію, Грузію, Угорщину та Польщу. Студенти з кожним роком все більше виявляють бажання брати участь у програмах соціального працевлаштування за кордоном, як-от *Work and Travel USA*, *Work and Study in Poland*, *CCUSA*, *Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV)*, *Au-Pair* та ін. У 2014р. подібний досвід отримали 46 студентів факультету (41 – у 2013р.).

При цьому помітною тенденцією стає втрата студентського контингенту університету через неповернення деяких студентів на Батьківщину по завершенні термінів дії програм. Привабливість подібних програм для вітчизняних студентів складає отримання соціально-культурного досвіду перебування в іншій країні з можливістю часткової або повної компенсації

фінансових витрат на участь у програмі. При цьому, на жаль, освітньої або наукової цінності, як правило вони не несуть. Тому вбачається за доцільне у 2015р. посилити мотивацію студентів до участі саме у програмах академічної мобільності, або шукати шляхи узгодження участі студентів у програмах соціального працевлаштування з отриманням практичних навичок за фахом навчання у СумДУ.

Потрібно продовжувати та налагоджувати нові зв'язки з високорейтинговими вишами, в першу чергу Західної та Східної Європи, Азії, Північної Африки для академічних обмінів, публікацій в виданнях, що обліковуються БД SCOPUS. Механізм просування на вищі позиції в цьому рейтингові та в рейтингову QS є тим дієвим засобом, який дозволить підняти імідж нашого університету, його науковців у міжнародному академічному просторі, відкриє нові можливості для НППІ кафедр факультету.

V. Ресурсозабезпечення

Перейдемо до розгляду показників ресурсозабезпечення, що на сучасному етапі розвитку університету є важливим чинником стабільності та подальшого розвитку як кафедр, факультету, так і всього університету. В умовах загальної економічної кризи забезпечення зростання прибуткової частини за рахунок самоокупності – одне з першочергових завдань.

Таблиця 5.1

Обсяг коштів за виконання НДР у 2014 р.

Назва показника надходжень, тис. грн.	Рік	Всього по ф-ту	Випускові кафедри		Загальноосвітні кафедри			
			ТПП	Журн. та філол.	ФПІ	МППГ	Іноз. мов	ГФ
Всього:	2013	1368,1	9	587	745,9	0	19,7	6,5
	2014	1751,9	14,3	569,6	1140,9	0	2	25,1
Держбюджетна тематика з виділенням фінансуванням	2013	75,4	0	75,4	0	0	0	0
	2014	116,9	0	110,9	6,0	0	0	0
Госпдоговірні НДР та наукові гранти	2013	701,7	9	8,6	665,9	0	11,7	6,5
	2014	964,2	5,8	52,8	900,4	0	2	5,1
Інші міжнародні освітні гранти	2013	573	0	485	80,0	0	8	0
	2014	515,7	0	398,5	117,2	0	0	0
Інші індивідуальні гранти та проекти	2013	18	0	18	0	0	0	0
	2014	153,1	8,5	7,4	117,3	0	0	20,0

Поза межами процесу все ще залишається кафедра МППГ. Робота кафедри в напрямі госпрозрахункової, грантової діяльності потребує рішучого зрушення, над чим треба працювати як завідувачеві кафедри, так і всім без винятку викладачам. Доцільно шукати замовлення серед випускників-іноземців, громадських організацій. Замовниками послуг можуть бути випускники, які мають свій бізнес у місті Суми.

У 2014 р. надходження від держбюджетної тематики з виділенням фінансуванням по кафедрі журналістики та філології (керівник теми

Кузнєцова Т.В.) дорівнюють 110,98 тис. грн.

А завдання факультету та кафедр на 2015 р. полягає в пошуку нових тем для держбюджетної тематики, залучення коштів від виконання госпдоговірної тематики та забезпечення інших надходжень від індивідуальних грантів, спонсорства.

Зароблені кошти кафедрами факультету в 2014 р. витрачалися в режимі раціональної економії.

Було придбано обладнання та устаткування для кафедр факультету. В аудиторіях Г-702, Г-706, які належать кафедрі ФПІ встановлено новітній інтерактивний проектор, що дозволяє читати лекції та проводити практичні заняття з використанням мультимедійних технологій. Аудиторія Г-710 оформлена як спеціалізована (робота психолога з відвідувачами).

Технічна база кафедри ЖіФ, як результат участі у програмі Європейської комісії «Tempus-IV», поповнилася новим сучасним обладнанням вартістю майже 330 тис. гривень (комп'ютери останнього покоління «Imac» фірми «Apple», кольоровий лазерний принтер HP, цифрові фотоапарати «Canon», цифрові відеокамери «Panasonic», мікрофони тощо).

VI. Позанавчальна діяльність факультету

Позанавчальною діяльністю на факультеті опікуються всі кафедри. На факультеті працює 7 кураторів академічних груп, які призначені з числа НПП. Усі групи I курсу мають кураторів-студентів.

Таблиця 6.1.

Позанавчальна активність студентів факультету ІФСК, 2014 р.

2013 р.		2014 р.	
Загальна кількість студентів	Позанавчальна активність студентів	Загальна кількість студентів	Позанавчальна активність студентів
687 чол.	399 чол. – 59%	674 чол.	393 чол. – 58%

У наведеній таблиці спостерігається незначне зменшення як загальної кількості студентів факультету, так і їх позанавчальної активності. Проте кількість студентів, які займаються у гуртках художньої самодіяльності, спортивних секціях, є активістами волонтерського руху, складає близько 40%. За минулий рік досягнення студентів у позанавчальній діяльності значно зросли. Завдяки зусиллям культурно-мистецького центру по залученню студентів до участі у різноманітних мистецьких фестивалях, на факультеті є 40 лауреатів обласних, 39 – загальноукраїнських та 10 – міжнародних мистецьких конкурсів. Близько 26 студентів є дипломантами та лауреатами інших (крім навчальних та наукових) конкурсів і змагань, як міського, обласного, загальноукраїнського, так і міжнародного рівня. Це і Міжнародний фестиваль аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джерела», Всеукраїнський фестиваль

«Студентський мікс», Всеукраїнський мовно-літературний конкурс імені Тараса Шевченка тощо.

Студенти факультету брали активну участь у ювілейних заходах з нагоди 200-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка. Конкурс авторських віршів та художніх перекладів «Alter Ego» також присвячений цьому ювілею.

Як і минулого року, неперевершеним виявився виступ першокурсників факультету у «Золотому інтегралі», а, отже, і заслужена перемога другий рік поспіль. Слід відзначити високу активність студентського самоврядування та студентських кураторів факультету. За минулий рік була проведена низка цікавих заходів, присвячених Дню факультету ІФСК, до днів спеціальностей, концертних програм з нагоди випуску кваліфікованих фахівців. Активісти факультету здійснили кілька волонтерських поїздок у дитячі будинки міста Сум та с. Гребениківка, де влаштували новорічні концертні програми та вручили подарунки.

За 2014 рік студенти факультету здобули чимало перемог. «Міс СумДУ-2014» стала Сітенко І. Царенко Д. отримала гран-прі «СтудМіс Сумщини» та визнана кращою студенткою СумДУ у номінації «Культура та мистецька діяльність» за 2014 рік. Ковтун В. та Діа Шамран стали лауреатами міського конкурсу «Студентська весна». Микитенко А. здобула перемогу у Міжнародному вокальному конкурсі.

Фоміна Н. – лауреат ХХІІІ Міжнародного молодіжного фестивалю аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джерела» (номінація «Документальне кіно»). Інформаційна програма «Наголос» студентів факультету Солодовника Д., Павлової Д. та Обельчак Ю. стала призером Всеукраїнського фестивалю «Студентський МІКС». Студентка ІІ курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю» Якименко К. посіла третє місце у номінації «Фірмовий стиль» на Українському студентському фестивалі реклами (Київ) з роботою «Парфуми – це твоє Я».

Рекламний проект студентів спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю» Шилін Олександра, Ковальова Олександра, Зардієв Рустама увійшов у шорт-лист номінації «PR. Бізнес комунікації» на Міжнародному студентському конкурсі рекламних та PR-проектів «Золотий компас».

Проте, у зв'язку зі скороченням осіннього семестру в цілому поза навчальна діяльність студентів факультету дещо зменшилася у порівнянні із минулорічними показниками. У 2014 році була проведена одна виховна комісія з приводу порушень правил поведінки у гуртожитку №2 студентки ІІ курсу спеціальності «Журналістика». Були вжиті необхідні заходи щодо недопущення подібної поведінки в майбутньому.

У 2014 р. значних успіхів досягнуто в розвитку фізичної культури та спорту.

Збільшилась кількість студентів, які беруть участь у спортивних секціях і гуртках – 91 особа (у 2013 р. – 73 особи). На факультеті навчається 46 спортсменів першого та вищого розрядів.

У найбільших світових форумах останнього чотирьохріччя (ХХХ Олімпійських іграх у Сочі) брало участь 4 магістрантки спеціальності

«Медіакомунікації» – Семеренко Валя, Семеренко Віта, Джіма Ю., Панфілова М. та 1 магістрант спеціальності «Медіакомунікації» Мукшин О. брав участь у Параолімпійських іграх у Сочі. Маємо олімпійське золото в естафеті 4х6км, жінки (3 олімпійські чемпіонки – Джіма Ю., Семеренко В., Семеренко В.), срібло в Параолімпійських іграх та бронзу в спринті 7,5 км (Семеренко Віта). Магістрант спеціальності «Медіакомунікації» Корж В. в складі збірної України був учасником Чемпіонату світу з естафетного бігу, разом з Плотіциною Г. був учасником Чемпіонату Європи з легкої атлетики.

Старший викладач кафедри ІМ Гладченко О.Р. у складі збірної команди університету з бадмінтону взяла участь у 5 чемпіонатах (двох міжнародних) та зайняла 11 призових місць у різних категоріях змагань (3 – перших, 5 – других, 3 – третіх).

На факультеті проведено 20 спортивних заходів (3 з ініціативи факультету, 17 за ініціативою кафедр).

Додам, що на факультеті при кафедрі ФПІ плідно працює психологічна служба, яка виконує замовлення на психологічні тестування для підприємств, установ і організацій, зокрема, військової кафедри СумДУ. Особлива увага працівників психологічної служби приділяється студентам всього університету. Через психологічну службу в 2014 р. пройшло 5858 особи (усі форми роботи, зокрема, тестування, надання психологічної допомоги). Протягом року службою розроблено рекомендації та проведено низку заходів та тренінгів для учасників масових зібрань та для осіб, які є учасниками АТО та переселенцями чи постраждалими.

У 2014 р. стало можливим поширення досвіду на інші ВНЗ за проектом підтримки молодих сімей із дітьми “Студентський лелека”. Завдячуємо цьому кафедрі ФПІ та гендерному ресурсному центру, який діє при кафедрі.

VII. Інші досягнення

Всім кафедрам факультету є чим пишатися за минулий 2014 р.

Завідувачі та викладачі всіх кафедр представлені в редколегіях фахових періодичних видань та наукових збірників МОН України і зарубіжних видань.

Викладачі кафедр виступають опонентами під час захисту докторських і кандидатських дисертацій, надають відгуки на автореферати дисертацій.

Викладачі кафедри ТПП представляють університет в міжнародних асоціаціях (Асоціація перекладачів, програмі DAAD). Створено персональний сайт кафедри (україно-, німецько-, англо- та польськомовна версії). Студенти спеціальності «Переклад» здійснювали перекладацьку роботу на парламентських виборах.

Кафедра ГФ провела конкурс віршів та художнього перекладу «Alter Ego». Студенти спеціальності «Переклад» брали активну участь у Міжнародному конкурсі художнього перекладу «Музика переклада», який щорічно проводиться кафедрою перекладознавства та міжкультурної комунікації на базі Саратовського соціально-економічного інституту РЕУ ім. Г.В. Плеханова, мають призові нагороди.

При Перекладацькому навчально-методичному центрі “LinguoStar” в Сумському державному університеті з листопада 2013 діє центр міжнародних мовних тестів TOEFL та IELTS, керівником якого є кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології Жулавська О. О. Як результат, Сумський державний університет внесено до реєстру організацій, наділених правом вести навчальний процес з підготовки до міжнародних мовних тестів та присвоєно акредитацію при освітньо-екзаменаційному центрі. Сумський державний університет отримав додаткові права на: направлення своїх учнів для реєстрації та складання тесту на пільгових умовах; складання частини комісії при проведенні тесту; отримання інформаційної підтримки стосовно нових змін та методик організації навчального процесу.

Кафедра ФПІ здійснює підготовку аспірантів. Додатково до вже згаданого навантаження при кафедрі працюють проблемна лабораторія «Центр соціально-гуманітарних аспектів регіональних досліджень», Гендерний ресурсний центр, Психологічна служба, Центр підтримки сім'ї, Центр європейської та євроатлантичної інформації. Виконується аналітична робота, соціологічні дослідження на замовлення обласної державної адміністрації, консультативна робота органів державної влади та місцевого самоврядування тощо. Кафедра веде значну виховну й просвітницьку діяльність із проблем поширення НАТО та співпраці з Європейським Союзом, консультативну роботу щодо написання грантових заявок та ін. Було проведено низку тренінгів для центрів зайнятості та соціальних служб міста і області (як платні послуги), а також тренінги та семінари для викладачів СумДУ з залученням зовнішніх тренерів і врученням відповідних сертифікатів. Зокрема, семінар з протидії гендерній дискримінаційній рекламі для журналістів, рекламистів та маркетологів, семінар з протидії корупції для політологів, соціологів, економістів. Протягом року проведена низка міських заходів (Дні Європи, День Матері, Тиждень сім'ї, День батька тощо).

Кафедра журналістики та філології забезпечує проведення творчого конкурсу за ОКР «бакалавр», «магістр». Викладачі кафедри виконують обов'язки голови та членів журі Міжнародних конкурсів із української мови ім. П. Яцика, Т. Шевченка, турніру юних журналістів, готують переможців цих конкурсів. Кафедра щорічно проводить олімпіаду «Абітурієнт-2014» серед школярів області. Цього року був проведений I Молодіжний фестиваль соціальної реклами «Восьма барва».

Старший викладач кафедри ЖіФ Яненко Я.В. є учасником проекту «Цифрові медіа для університетів», організованого фондом «Розвиток України» разом із Могиллянською школою журналістики НАУКМА. Студенти спеціальності «Журналістика» взяли участь у Літній школі журналістики у рамках проекту «Крос-медіа і якісна журналістика» («Crossmedia und Qualitäts journalismus»).

На кафедрі ЖіФ працює телестудія. Зокрема підготовлено 8 випусків інформаційного огляду «Наголос», відзнято 18 відеосюжетів, які презентують роботу різних структурних підрозділів університету. Крім того, виготовлено фільм-презентація магістерської програми «Crossmedia und Qualitäts

journalismus» в рамках програми «Tempus-IV», фільм-візитка ІФСК, проведено низку відеозйомок на замовлення Головного управління юстиції в Сумській області та відеороликів на замовлення Сумської облдержадміністрації тощо. Радіостудія забезпечує підготовку рекламних та інформаційних матеріалів університету.

Кафедра іноземних мов проводить вступні іспити до магістратури за всіма спеціальностями університету, а разом із кафедрою ФПІ – до аспірантури, водночас забезпечуючи процес всіма необхідними навчально-методичними матеріалами. Кафедра надає методичну допомогу викладачам Шосткінського та Конотопського інститутів СумДУ.

Викладачі кафедри працюють кураторами з іноземними студентами, проводять виховну, організаційну роботу на ДМО, ведуть заняття на курсах додаткового вивчення російської та української мов, презентують навчальні курси на вимогу фірм-посередників по залученню іноземних студентів.

Планування роботи на 2015 р.

На підставі аналізу діяльності факультету в 2014 році та враховуючи основні принципи розвитку університету намічено такі пріоритетні напрями роботи нашого колективу:

1. Планомірна реалізація кадрової програми факультету (захисти докторських дисертацій);
2. Відкриття на базі кафедри ФПІ нової спеціальності «Соціальна робота» і перехід кафедри в ранг випускаючих;
3. Пошук та використання інноваційних стратегій і форм профорієнтаційної роботи;
4. Збільшення контингенту іноземних студентів;
5. Пошук сучасних витребуваних замовником напрямів наукових досліджень, розвиток НДР шляхом держбюджетної, госпдоговірної та грантової наукової роботи;
6. Розробка та реалізація заходів із підвищення ефективності студентської наукової роботи, участі студентів у всеукраїнських і міжнародних предметних олімпіадах;
7. Збільшення кількості публікацій у фахових виданнях, за кордоном, першочергово – з орієнтацією на вимоги журналів, що обліковуються БД SCOPUS;
8. Розробка та впровадження курсів і спецкурсів (e-learning), розробка курсів для дистанційного навчання;
9. Реорганізація Проблемної лабораторії, що працює при кафедрі ФПІ, з метою впровадження системи внутрішнього моніторингу якості надання освітніх послуг.
10. Підписання угод про співпрацю з міжнародними освітніми закладами та організаціями, формалізація налагоджених зв'язків із закордонними партнерами з метою реалізації масштабних проектів, програм академічної мобільності та обмінів, навчання студентів за подвійними дипломами, міжнародна акредитація спеціальностей тощо.

В.о. декана факультету

доц. Сушкова О.М.